

บทความสาระน่ารู้

เรื่อง การเข้าเป็นสมาชิกองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD)

1. OECD คืออะไร และสำคัญอย่างไร?

องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organisation for Economic Co-operation and Development: OECD) ก่อตั้งขึ้นในปี 2504 (ค.ศ. 1961) เพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดย OECD ทำงานอย่างใกล้ชิดกับภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อจัดทำมาตรฐานสากล และร่วมกันแสวงหาแนวทางแก้ไขความท้าทายทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม เช่น การศึกษาวิธีการยกระดับประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ การเสริมสร้างนโยบายรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการพัฒนาคุณภาพการศึกษา¹

ปัจจุบัน OECD มีสมาชิก 38 ประเทศ และประเทศไทยอยู่ระหว่างการสมัครสมาชิกเพิ่มเติม ซึ่งกลุ่มประเทศ OECD ถือว่าเป็นกลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจขนาดใหญ่ โดยประเทศสมาชิกส่วนใหญ่เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ทั้งนี้ ประเทศที่ประสงค์เข้าเป็นสมาชิก OECD จะต้องมีกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับมาตรฐานและแนวทางที่กำหนด²

จากการศึกษาของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ชี้ว่า OECD เป็นองค์การที่มีบทบาทในการกำหนดมาตรฐานโลก ซึ่งร่วมมือกันพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อสร้างมาตรฐานที่ดีในด้านเศรษฐกิจและสังคม ดังนั้น การเข้าร่วมเป็นสมาชิก OECD จึงสะท้อนถึงความพร้อมของประเทศในการปรับปรุงกฎระเบียบให้สอดคล้องกับมาตรฐานโลก³

2. ประเทศไทยกับการเป็นสมาชิก OECD

ประเทศไทยมีความร่วมมือกับ OECD มาอย่างต่อเนื่องยาวนานกว่า 20 ปี โดยเริ่มต้นจากการเข้าร่วมโครงการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (PISA) ตั้งแต่ปี 2543 ก่อนจะยกระดับความร่วมมืออย่างเป็นทางการผ่านโครงการ OECD–Thailand Country Programme (CP) ตั้งแต่ปี 2561 เพื่อเสริมสร้างการเข้าถึงองค์ความรู้ เครื่องมือเชิงนโยบาย และแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดของ OECD ในด้านต่าง ๆ เช่น หลักธรรมาภิบาล ชีตความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาทุนมนุษย์ และการเติบโตสีเขียว ปัจจุบันประเทศไทยอยู่ระหว่างการดำเนินโครงการ CP ระยะที่ 2 ซึ่งมีกำหนดสิ้นสุดในปี 2569⁴

¹ Organisation for Economic Co-operation and Development, “About,” **OECD (website)**, [Online] Available from: <https://www.oecd.org/en/about.html> [11 February 2026]

² Policy Watch กองบรรณาธิการ, “ทำได้แค่ไหน? เมื่อไทยเข้าเป็นสมาชิก OECD ต้องปฏิรูปใหญ่-แก้ปัญหาสินบน,” **Thai PBS** (13 ธันวาคม 2568) [ออนไลน์] สืบค้นจาก: <https://policywatch.thaipbs.or.th/article/investment-10113> [9 กุมภาพันธ์ 2569]

³ วรภา หลงภูวังก์กูร, “เส้นทางสู่ OECD กับโครงสร้างเศรษฐกิจที่ไทยต้องปฏิรูป,” **The 101.world** (30 มิถุนายน 2568) [ออนไลน์] สืบค้นจาก: <https://www.the101.world/thailand-oecd-economic-reforms/> [6 กุมภาพันธ์ 2569]

⁴ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, “การเข้าเป็นสมาชิกองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organisation for Economic Co-operation and Development: OECD) ของประเทศไทย,” (14 มกราคม 2569) [ออนไลน์]

ในปี 2565 ผลการศึกษาของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ชี้ให้เห็นว่า การเข้าเป็นสมาชิกเต็มรูปแบบ (full member) จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศไทยมากกว่าการคงสถานะเป็นประเทศนอกสมาชิก (non-member) ต่อมาในปี 2566 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบการยื่นหนังสือแสดงเจตจำนงในการสมัครเข้าเป็นสมาชิก OECD และประเทศไทยได้ยื่นหนังสือดังกล่าวอย่างเป็นทางการในเดือนกุมภาพันธ์ 2567 ภายหลังจากการยื่นหนังสือแสดงเจตจำนง เมื่อเดือนมิถุนายน 2567 คณะมนตรี OECD มีมติเปิดกระบวนการหารือ (Accession Discussions) กับประเทศไทยเพื่อเข้าเป็นสมาชิก พร้อมทั้งประกาศแผนการดำเนินการเพื่อเข้าเป็นสมาชิก (Accession Roadmap) ซึ่งระบุเงื่อนไข ข้อกำหนด และขั้นตอนการเข้าเป็นสมาชิกของไทย สำหรับพัฒนาการดำเนินการของไทยล่าสุด รัฐบาลได้แต่งตั้งคณะกรรมการกำกับการดำเนินงานในการเข้าเป็นสมาชิก OECD โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และได้จัดทำบันทึกเบื้องต้น (Initial Memorandum) ส่งมอบแก่ OECD เรียบร้อยแล้วในเดือนธันวาคม 2568 เพื่อประเมินความสอดคล้องในเบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย นโยบาย และแนวปฏิบัติของไทยกับมาตรฐานของ OECD⁵ นอกจากนี้ หน่วยงานของไทยและคณะกรรมการ OECD จำนวน 25 คณะ อยู่ระหว่างดำเนินการประเมินทางเทคนิค โดยประเทศไทยตั้งเป้าหมายจะเข้าเป็นสมาชิก OECD ภายในปี 2571⁶

3. ประโยชน์และผลกระทบจากการเข้าเป็นสมาชิก OECD

นักวิชาการด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศระบุว่าองค์การระหว่างประเทศไม่ได้เข้ามาแทนที่รัฐ แต่ทำหน้าที่ช่วยให้รัฐทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นเนื่องจากองค์การระหว่างประเทศมีบทบาทในการรวมศูนย์ข้อมูล กำหนดมาตรฐานกลาง และสร้างเวทีหารือที่เป็นระบบ⁷ ในกรณีของประเทศไทย การสมัครเข้าเป็นสมาชิก OECD สะท้อนยุทธศาสตร์การยกระดับประเทศสู่มาตรฐานสากล โดยเฉพาะในด้านความโปร่งใส การลดการทุจริตของภาครัฐ การดำเนินธุรกิจที่มีความรับผิดชอบ และมาตรฐานการจัดเก็บภาษีที่ครอบคลุม⁸ ดังนั้น การเข้าเป็นสมาชิกของประเทศไทยจึงเป็นทั้งการแสดงความมุ่งมั่นเชิงสัญลักษณ์ และเป็นโอกาสในการปรับโครงสร้างระบบบริหารที่มีผลต่อความน่าเชื่อถือในระบบเศรษฐกิจโลก ซึ่งอาจช่วยส่งเสริมความเชื่อมั่นของนักลงทุน โดยเฉพาะการดึงดูดเงินลงทุนเข้ามายังภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งรายงานของ OECD Economic Outlook 2025 ระบุว่า การยกระดับศักยภาพการเติบโตในระยะยาวของประเทศไทยจำเป็นต้องอาศัย

สืบค้นจาก: <https://inter.nesdc.go.th/wp-content/uploads/2025/12/factsheet-TH2OECD-as-of-14-JAN-2026.pdf> [9 กุมภาพันธ์ 2569]

⁵ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, “การเข้าเป็นสมาชิกองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organisation for Economic Co-operation and Development: OECD) ของประเทศไทย,” (14 มกราคม 2569)

⁶ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, “การเข้าเป็นสมาชิก OECD ของประเทศไทย,” (21 มกราคม 2569)

[ออนไลน์] สืบค้นจาก: <https://inter.nesdc.go.th/wp-content/uploads/2026/02/THA-PPT-%E0%B8%A3%E0%B8%A7%E0%B8%A1-TH2OECD-as-of-21-JAN-2026.pdf> [26 กุมภาพันธ์ 2569]

⁷ Abbott, Kenneth W., and Duncan Snidal, "Why states act through formal international organizations." *Journal of conflict resolution* 42, 1 (1998): 29.

⁸ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, “การเข้าเป็นสมาชิก OECD ของประเทศไทย,” (21 มกราคม 2569)

การแข่งขันที่เข้มข้น การลดอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาด และการเสริมสร้างประสิทธิภาพขององค์กรกำกับดูแล การแข่งขัน ซึ่งล้วนเป็นองค์ประกอบสำคัญของกรอบมาตรฐาน OECD⁹

ในขณะเดียวกัน การเข้าร่วม OECD ไม่ได้หมายความว่าประเทศไทยจะสูญเสียอธิปไตยหรือถูกควบคุมจาก องค์กรระหว่างประเทศเนื่องจาก OECD ไม่มีอำนาจบังคับในเชิงบทลงโทษโดยตรง แต่ใช้กลไกความร่วมมือ และ การประเมินผลเชิงเปรียบเทียบระหว่างประเทศ (peer review) เป็นหลัก รัฐจึงยังคงเป็นผู้กำหนดนโยบายของ ตนเอง อย่างไรก็ตาม แม้ว่า OECD เปิดให้ประเทศสมาชิกสามารถจัดทำข้อเสนอการลงทุนในบางกิจการเพื่อ คัดกรองผลประโยชน์ภายในประเทศ แต่การปรับตัวตามมาตรฐาน OECD อาจสร้างผลกระทบเช่นกัน ซึ่งต้องอาศัย การเตรียมการรับมือของทุกภาคส่วนทั้งในด้านการแข่งขันทางการค้าและบริการที่เพิ่มสูงขึ้น ความผันผวนต่ออัตรา แลกเปลี่ยนจากการไหลเข้าออกของเงินทุนระยะสั้น และการเปิดเสรีการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ¹⁰

4. การบูรณาการการทำงานระหว่างสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนการเข้าเป็นสมาชิก OECD ร่วมกับหน่วยงาน ที่รับผิดชอบในคณะกรรมการกำกับดำเนินงานในการเข้าเป็นสมาชิก OECD ได้แก่ 1) สำนักงานสภาพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (หน่วยงานหลัก (Focal Point) เป็นประธานคณะกรรมการขับเคลื่อนการ ดำเนินงานภายในประเทศ) 2) กระทรวงการต่างประเทศ (เป็นประธานคณะกรรมการสร้างความสัมพันธ์กับ OECD) และ 3) สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (เป็นประธานคณะกรรมการปรับกฎหมายและกฎระเบียบตาม มาตรฐาน OECD)¹¹

บทบาทสำคัญของสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีคือการบูรณาการการดำเนินงานกับหน่วยงานหลัก ดังกล่าว และหน่วยงานอื่นจากภาครัฐและเอกชน ผ่านการประสานงานด้านนโยบาย/ความคืบหน้าจากหน่วยงานต่าง ๆ รวบรวมและสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีและผู้บริหารระดับสูงของรัฐบาลพิจารณา และผลักดัน ข้อเสนอ/นโยบายเหล่านั้นผ่านการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เกิดผลเป็นรูปธรรม

5. ประชาชนได้รับประโยชน์อย่างไร?

การปรับมาตรฐานตาม OECD อาจส่งผลต่อคุณภาพชีวิตประชาชนในหลายด้าน เช่น ระบบราชการ ที่โปร่งใสและตรวจสอบได้มากขึ้น การแข่งขันทางเศรษฐกิจที่เป็นธรรมขึ้น โอกาสการลงทุนและการจ้างงานเพิ่มขึ้น รวมถึงการพัฒนาการศึกษาและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน ทั้งนี้ ผลลัพธ์จะเกิดขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไปตามกระบวนการ ปฏิรูปภายในประเทศ

⁹ OECD (2025), *OECD Economic Outlook, Volume 2025 Issue 2: Resilient Growth but with Increasing Fragilities*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/9f653ca1-en>. 263-265.

¹⁰ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, “การเข้าเป็นสมาชิก OECD ของประเทศไทย,” (21 มกราคม 2569)

¹¹ เรื่องเดียวกัน

5. บทสรุป

การเข้าเป็นสมาชิก OECD เป็นกระบวนการยกระดับมาตรฐานประเทศในหลายมิติทั้งด้านเศรษฐกิจ การบริหารภาครัฐ ความโปร่งใส และความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งจะนำไปสู่การทบทวนและปรับปรุงกฎหมาย นโยบาย และระบบกำกับดูแลของไทยให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล โดยในระยะยาวการเข้าเป็นสมาชิกจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุน เพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจ และสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน ทั้งนี้ การแข่งขันที่สูงขึ้น อาจสร้างความท้าทายให้กับสังคมไทย ดังนั้น การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ เอกชนและประชาชนจึงเป็นส่วนสำคัญไม่ใช่เพื่อการเข้าเป็นสมาชิก OECD อย่างราบรื่นเท่านั้น หากแต่ยังเป็นก้าวสำคัญของการพัฒนาประเทศ อย่างยั่งยืนทั้งมิติการเมือง การทูต เศรษฐกิจ และการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน การเข้าเป็นสมาชิก OECD ของไทยจึงเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ว่า งานด้านการต่างประเทศสามารถเป็นนโยบายที่จับต้องได้จากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน “ประเทศไทยพัฒนา เพื่อประชาชน โดยประชาชน”

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

กองการต่างประเทศ

เมษายน 2569

บรรณานุกรม

- Abbott, Kenneth W., and Duncan Snidal. "Why states act through formal international organizations." *Journal of conflict resolution* 42, 1 (1998): 29.
- Organisation for Economic Co-operation and Development. "About." **OECD (website)**. [Online] Available from: <https://www.oecd.org/en/about.html> [11 February 2026]
- OECD (2025). *OECD Economic Outlook, Volume 2025 Issue 2: Resilient Growth but with Increasing Fragilities*. OECD Publishing, Paris. <https://doi.org/10.1787/9f653ca1-en>. 263-265.
- Policy Watch กองบรรณาธิการ. "ทำได้แค่ไหน? เมื่อไทยเข้าเป็นสมาชิก OECD ต้องปฏิรูปใหญ่-แก้ปัญหาสินบน." **Thai PBS** (13 ธันวาคม 2568) [ออนไลน์] สืบค้นจาก: <https://policywatch.thaipbs.or.th/article/investment-10113> [9 กุมภาพันธ์ 2569]
- วราภา หฤษฎางค์กูร. "เส้นทางสู่ OECD กับโครงสร้างเศรษฐกิจที่ไทยต้องปฏิรูป." **The 101.world** (30 มิถุนายน 2568) [ออนไลน์] สืบค้นจาก: <https://www.the101.world/thailand-oecd-economic-reforms/> [6 กุมภาพันธ์ 2569]
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. "การเข้าเป็นสมาชิกองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organisation for Economic Co-operation and Development: OECD) ของประเทศไทย." (14 มกราคม 2569) [ออนไลน์] สืบค้นจาก: <https://inter.nesdc.go.th/wp-content/uploads/2025/12/factsheet-TH2OECD-as-of-14-JAN-2026.pdf> [9 กุมภาพันธ์ 2569]
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. "การเข้าเป็นสมาชิก OECD ของประเทศไทย." (21 มกราคม 2569) [ออนไลน์] สืบค้นจาก: <https://inter.nesdc.go.th/wp-content/uploads/2026/02/THA-PPT-%E0%B8%A3%E0%B8%A7%E0%B8%A1-TH2OECD-as-of-21-JAN-2026.pdf> [26 กุมภาพันธ์ 2569]
-